

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวินิจฉัยเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวน : กรณีศึกษาชุมชนตลาดเก่าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญหรือผู้รู้ของชุมชน จำนวน 16 คน รวมถึงการสังเกตพื้นที่ของผู้วิจัยเอง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญหรือผู้รู้ของชุมชน

4.2 วิถีชีวิต วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวนชุมชนตลาดเก่าห้อง

4.3 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวนชุมชนตลาดเก่าห้อง

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญหรือผู้รู้ของชุมชน

ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญหรือผู้รู้ของชุมชน ซึ่งเป็นบุคคลชาวไทยพวนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดเก่าห้อง ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายสมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาล จำนวน 3 คน เจ้าของตลาด จำนวน 3 คน และผู้ค้าขายในชุมชนตลาดเก่าห้อง จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 16 คน ซึ่งจะนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	7	43.8
หญิง	9	56.2

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. อายุ		
40-50 ปี	5	31.2
51-60 ปี	4	25.0
61-70 ปี	4	25.0
มากกว่า 71 ปี	3	18.8
3. ตำแหน่งอาชีพ		
ฝ่ายบริหาร	1	6.3
ฝ่ายสมาชิกสภาเทศบาล	1	6.3
พนักงานเทศบาล	1	6.3
เจ้าของตลาด	3	18.8
ผู้ค้าขายในชุมชนตลาดเก่าห้อง	10	62.3
4. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน		
ต่ำกว่า 10 ปี	4	25.0
11-20 ปี	2	12.5
มากกว่า 21 ปี	10	62.5
รวม	16	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์หรือผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญของชุมชน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 56.2 และเพศชาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-50 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 รองลงมา ได้แก่ อายุ 51-60 ปี จำนวน 4 คน อายุ 61-70 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และน้อยที่สุด อายุมากกว่า 71 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 ในด้านตำแหน่งอาชีพ ส่วนใหญ่เป็นผู้ค้าขายในชุมชนตลาดเก่าห้อง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 62.3 รองลงมา ได้แก่ เจ้าของตลาด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และ ฝ่ายบริหาร จำนวน 1 คน ฝ่ายสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 1 คน พนักงานเทศบาล จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 ในด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญของชุมชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในตลาดเก่าห้องมากกว่า 21 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5

รองลงมา ได้แก่ ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และ 11-20 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

4.2 วิถีชีวิต วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวนชุมชนตลาดเก่าห้อง

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญของชุมชนตลาดเก่าห้อง ผู้วิจัยสามารถรวบรวมข้อมูลและสรุปประเด็นในด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวนชุมชนตลาดเก่าห้อง ดังนี้

4.2.1 ด้านวิถีชีวิต

1) ประวัติความเป็นมาของชาวไทยพวน

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้การสัมภาษณ์ ให้ข้อมูลตรงกันว่า พวน (Phuen, Puen) เป็นคำที่เรียกกลุ่มชนที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในแคว้นเชียงขวางหรือบริเวณที่ราบสูง ในประเทศลาว มีอาณาเขตติดต่อกับญวน ได้ชื่อว่าพวน เพราะเชียงขวางมีแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่านพื้นที่ ชื่อแม่น้ำพวน ชาวพวนนิยมตั้งถิ่นฐานสร้างที่ทำกิน บริเวณลุ่มแม่น้ำ ด้วยมีอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่ไถนา เมื่ออพยพมาอยู่ในประเทศไทย จึงเลือกสถานที่สร้างบ้านเรือนอยู่ตามแม่น้ำลำคลอง และชุมชนตลาดเก่าห้อง อำเภอบางปลาม้า จึงเป็นหนึ่งในแหล่งที่มีกลุ่มชาวพวนได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่จนถึงปัจจุบัน (พงศศักดิ์ ชาลีเขียว, 2550)

2) สภาพทั่วไปของชุมชนตลาดเก่าห้อง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ตลาดเก่าห้อง เป็นตลาดไม้ห้องแถวเก่าแก่ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน มีอายุประมาณ 100 กว่าปี สร้างประมาณต้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ปัจจุบันตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางปลาม้า หมู่ที่ 2 ตำบลบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี “ตลาดเก่าห้อง” นำมาจาก (บ้านเก้าห้อง สำเนียงภาษาไทยพวน) “บ้านเก้าห้อง” ซึ่งเป็นบ้านโบราณมีประวัติสืบทอดมายาวนาน สร้างขึ้นโดยชาวจีนคนหนึ่งชื่อ “นายสง” ที่อพยพมาจากกรุงเทพฯ มาทำมาค้าขายอยู่บริเวณละแวกบ้านเก้าห้อง กิจการค้ารุ่งเรืองดี ในราว พ.ศ. 2424 ได้แต่งงานกับ “นางแพ” ซึ่งเป็นหลานสาวของขุนกำแหงฤทธิ์แห่งบ้านเก้าห้อง ผู้นำชาวไทยพวน (เจ้าของบ้านเก้าห้อง ฝั่งวัดลานคาหรือฝั่งตรงข้ามตลาดนั่นเอง) ทั้งสองคนช่วยกันทำมาหากิน ในช่วงแรกก็ค้าขายอยู่ในเรือ และถึงขยับมาสร้างแพพานิช โดยผูกติดตรงบริเวณบ้านเก้าห้อง ซึ่งในสมัยก่อนเป็นย่านค้าขายที่มีเรือนแพขายของสองฝั่งแม่น้ำ นายสง หรือที่ชาวบ้านมักนิยมเรียกว่า “เจ๊ก-รอด” ทำการค้าขายสินค้าทุกประเภทโดยเฉพาะเครื่องบวช เครื่องมืออุปกรณ์ทำนา และเครื่องอุปโภคบริโภคทั้งหลาย จนร่ำรวย กลายเป็นเจ้าใหญ่ มีเงินทองมากมาย มีชื่อเสียงโด่งดัง และรู้จักกันในนามว่า “นายบุญรอด เหลียงพานิช” ต่อมาได้เกิดเหตุการณ์เลวร้ายขึ้นกับเรือนแพของเจ้าแก้วบุญรอด โจรได้ปล้นแพของนายบุญรอด และได้ทำการประทุษร้ายนางแพจนถึงแก่กรรม หลังจากนั้นไม่นาน

นายบุญรอดได้สมรสกับนางส้มจิ้น และเริ่มวางแผนผังเพื่อสร้างตลาดบริเวณฝั่งตรงข้ามบ้านเก่าห้อง โดยโยกย้ายแพทั้งหลายขึ้นไปค้าขายบนบกคือในตลาด เพื่อเป็นศูนย์กลางการค้าขายทางน้ำในบริเวณนั้น และเปิดการค้าทางบกมากขึ้นและนำชื่อบ้านเก่าห้องมาเป็นชื่อตลาด คือ “ตลาดเก่าห้อง” โดยแบ่งเป็น 3 ตลาดรวมกัน คือ ตลาดบน ตลาดกลาง ตลาดล่าง ในกลุ่มของตลาดเก่าห้อง ตลาดล่างเป็นตลาดที่สร้างเป็นตลาดแรก คือในปลายสมัยรัชกาลที่ 5 (พ.ศ.2447) ในสมัยนั้น ตลาดเก่าห้องจะคึกคักมาก มีของขายทุกประเภท มีตั้งแต่ขายเครื่องสังฆภัณฑ์ เครื่องบวช เครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวัน มีร้านทอง ร้านตัดเสื้อผ้า และร้านขายของที่ส่งมาจากกรุงเทพฯ จึงทำให้ตลาดเก่าห้องในตอนนั้นกลายเป็นศูนย์กลางการค้าขาย และยังเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางน้ำที่สำคัญ เนื่องจากผู้คนในพื้นที่ใกล้เคียงที่จะเดินทางหรือไปทำการค้าขายในตัวเมืองสุพรรณบุรี หรือ กรุงเทพฯ จะต้องมาลงเรือโดยสารที่ตลาดเก่าห้อง เพราะสมัยก่อนหนทางยังไม่เจริญ จึงต้องใช้บริการคมนาคมทางน้ำเป็นหลัก (อภิชาติ ชโลธร, 2553)

ภาพที่ 4.1 ภาพผู้ก่อตั้งตลาดเก่าห้อง (นายบุญรอด เหลียงพานิชและนางส้มจิ้น)

3) ภาษา

ชาวไทยพวนในชุมชนตลาดเก่าห้องจะพูดได้ทั้งภาษาไทยกลาง และภาษาไทยพวน โดยจะใช้ภาษาไทยกลางพูดกับคนต่างถิ่น แต่จะพูดภาษาไทยพวนกับกลุ่มชนเดียวกัน ชาวพวนจะมีภาษาที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ทั้งภาษาพูด และภาษาเขียน แต่ปัจจุบันภาษาเขียนจะไม่มีคนเขียนได้ ยังคงเหลือเพียงภาษาพูด ไม่มีการสืบทอดภาษาเขียนสู่ชนรุ่นหลัง และผู้มีความรู้เรื่องภาษาเขียน และภาษาถิ่นเริ่มหมดไปจากสังคม

4) การนับถือศาสนา

ชาวไทยพวนชุมชนตลาดเก่าห้องในปัจจุบันส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ

5) การแต่งกาย

การแต่งกายของชาวไทยพวน ปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมาก โดยมีการแต่งกายแบบสมัยนิยม ยกเว้นผู้สูงอายุบางคนยังคงมีการแต่งกายแบบเดิม แต่ก็พบน้อยมาก

6) อาชีพ

ชาวไทยพวนชุมชนตลาดเก่าห้องในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายเล็กๆ น้อยๆ เนื่องจากเป็นอาชีพดั้งเดิมที่ทำมาตั้งแต่ในอดีต นอกจากนี้ก็ยังมีอาชีพรับราชการ พนักงานบริษัทต่างๆ และการทำงานนอกพื้นที่ ได้แก่ เมืองสุพรรณบุรี กรุงเทพฯ เป็นต้น

7) อาหาร

ชาวไทยพวนมีอาหารหลักๆ คือ ปลาข้าว และเมื่อมีงานบุญมักนิยมทำขนมจีน และข้าวหลาม ส่วนอาหารอื่นๆ จะเป็นอาหารง่ายๆ ที่ประกอบจากพืช ผัก ปลา ที่มีในท้องถิ่น

4.2.2 ด้านวัฒนธรรม

จากการสัมภาษณ์และการสังเกต ผู้วิจัยสามารถรวบรวมข้อมูลและสรุปประเด็นในด้านวัฒนธรรมของกลุ่มชาวไทยพวนชุมชนตลาดเก่าห้อง ดังนี้

1) ชาวไทยพวนในชุมชนตลาดเก่าห้อง มีเอกลักษณ์ในการดำรงวิถีชีวิตที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาตั้งแต่ในอดีต ความเป็นอยู่และการใช้ชีวิตแบบดั้งเดิมของคนในชุมชนจึงมีลักษณะเป็นแบบเรียบง่าย รักสงบ มีอุปนิสัยขี้มยิ้มแจ่มใส โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ และมีความผูกพันกันในระบบเครือญาติ เผ่าพันธุ์ อันเป็นเอกลักษณ์ของตนเองมาช้านาน

2) ลักษณะที่อยู่อาศัยในชุมชนเป็นห้องไม้แถว 2 ชั้น ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและยังคงความเป็นแบบดั้งเดิมไว้

3) มีภาษาพูดที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ และปัจจุบันยังคงใช้ในการสื่อสารระหว่างกันอยู่

4) ยึดมั่นในศาสนา มีความผูกพันกับพระพุทธศาสนาหรือกับวัดเป็นสำคัญ โดยถือวัดเป็นศูนย์กลางสำคัญเพื่อให้คนในชุมชนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน

5) มีสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ไว้เคารพบูชา ได้แก่ ศาลเจ้าพ่อทุ่งแค (ตลาดบน) ศาลเจ้าแม่ทับทิม (ตลาดกลาง) และ ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง (ตลาดล่าง) อันเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ความเชื่อ และลักษณะของสังคมประเพณีของชาวชุมชนได้เป็นอย่างดี

6) มีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง อันเป็นความภาคภูมิใจของคนในชุมชนที่ยึดมั่นกันมาตั้งแต่ในอดีตอย่างเคร่งครัด เช่น ประเพณีทำบุญกำฟ้า

ประเพณีสงกรานต์ (บุญบั้งไฟ) ประเพณีสารทลาว สารทไทย และงานจิว เป็นต้น ซึ่งแสดงถึงความสมัครสมานสามัคคีของชาวชุมชน และเมื่อมีกิจกรรมประเพณีต่างๆ คนในชุมชนจะให้ความร่วมมือและเข้าร่วมกิจกรรมกันอย่างพร้อมเพรียง

ประเพณีทำบุญกำฟ้า

ประเพณีกำฟ้า นั้น ชาวไทยพวนถือกันว่าเป็นประเพณีที่สำคัญ กำหนดเป็นงานประจำปีของหมู่บ้าน ซึ่งเป็นการบูชาและระลึกถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ชาวไทยพวนในชุมชนมักจะจัดพิธีกำฟ้าเดือน 3 ขึ้น 3 ค่ำ ในวันกำฟ้าทุกคนจะหยุดงานหนึ่งวันตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นจนพระอาทิตย์ตกดิน ในวันนี้ชาวบ้านจะจัดอาหารคาวหวานไปถวายพระที่วัดใส่บาตรพระด้วยขนมจีน ข้าวหลาม ข้าวจี เมื่อพระสงฆ์ฉันภัตตาหารเสร็จแล้ว ชาวบ้านจะสังสรรค์ด้วยการรับประทานอาหารร่วมกัน ตกเวลาบ่ายไปจนเย็นและกลางคืนจะมีการละเล่นรื่นเริง ซึ่งในปัจจุบันประเพณีกำฟ้า ยังคงมีการสืบทอดต่อเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบัน

ประเพณีสงกรานต์ (บุญบั้งไฟ)

ประเพณีสงกรานต์หรือประเพณีบุญบั้งไฟของชาวไทยพวน เป็นการประกวดแข่งขันบั้งไฟของหมู่บ้านชาวไทยพวนที่อยู่ในอำเภอบางปลาม้า เพื่อการสนุกสนานสามัคคี และเป็นการอนุรักษ์ประเพณีของชาวไทยพวน ซึ่งจะจัดเป็นประจำทุกปี ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ระหว่างวันที่ 11-13 เมษายน ณ เทศบาลบางปลาม้า (บ้านเก้าห้อง) ตำบลบางปลาม้า

4.2.3 ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวนชุมชนตลาดเก้าห้อง ได้แบ่งออกเป็น 3 ตลาดรวมกัน คือ ตลาดบน ตลาดกลาง และตลาดล่าง ภายในแต่ละตลาดมีสถานที่ที่น่าสนใจ ดังนี้

1) ตลาดบน

มีอายุประมาณ 74 ปี รูปแบบการก่อสร้างเป็นแบบสถาปัตยกรรมจีนปนไทย คือ ปลูกเป็นห้องไม้แถว 2 ชั้น คลุมหลังคาสูง หน้าหน้าเข้าหากันประมาณ 20 ห้อง โดยมี พระชาญสุวรรณเขต เป็นผู้ก่อสร้าง มีสิ่งที่น่าสนใจให้นักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชม ได้แก่

สถาปัตยกรรมเรือนไม้โบราณ 2 ชั้น

ผู้ใหญ่โบราณ แต่เดิมชาวบ้านตลาดบนมักเจ็บไข้ล้มป่วย และเสียชีวิตอยู่บ่อยๆ เนื่องจากเชื่อกันว่าเกิดจากที่เมรุวัดลานคาตั้งตรงข้ามกับตลาด ต่อมาจึงได้ให้ซินแสมาตรวจดูว่าเกิดจากสาเหตุใด ภายหลังซินแสได้แนะนำให้สร้างอุ้งขึ้นตั้งไว้บนชื่อเพื่อเป็นการแก้เคล็ด และป้องกันภัยสิ่งไม่ดีต่างๆ ไม่ให้เข้ามา หลังจากนั้นเป็นต้นมาชาวบ้านตลาดบนจึงอยู่อย่างสงบสุขเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ คือ ศาลเจ้าพ่อทุ่งแค เดิมเป็นศาลไม้เล็กๆ ยกพื้นสูง ต่อมาประมาณปี 2523 ชาวตลาดได้ร่วมกันบูรณะศาลคอนกรีตเสริมเหล็ก มีความศักดิ์สิทธิ์ทางการค้าขายของกินที่ขึ้นชื่อ ได้แก่ ใส่อั่ว ขนมเปี๊ยะ ขนมจันอับ ตั้งกุ้ยกี

ภาพที่ 4.2 ภาพบริเวณตลาดบน

ภาพที่ 4.3 ภาพตู้ใหญ่โบราณ

ภาพที่ 4.4 ภาพศาลเจ้าพ่อทุ่งแค

ภาพที่ 4.5 ภาพผลิตภัณฑ์และสินค้าที่จำหน่ายในตลาดบน

2) ตลาดกลาง

เดิมเป็นโรงสีของนายทองดี มีความร่ำรวยมาก จึงสร้างห้องแถวให้เช่า ต่อมาสร้างห้องแถวไม้เพิ่มเติมประมาณ 10 หลัง รูปแบบการสร้างแบบสถาปัตยกรรมจีน ในอดีตมีท่าเรือที่สำคัญในการขนส่ง ซึ่งขายสินค้าข้าวสาร อีกทั้งยังมีท่าเรือในการรับส่งชาวบ้านในตลาดรวมถึงหมู่บ้านใกล้เคียงที่ต้องการเดินทางไปยังตัวเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี บางกอก (กรุงเทพฯ) ฯลฯ ปัจจุบันตลาดกลางมีอายุประมาณ 74 ปี เคยเป็นสถานที่ถ่ายภาพยนตร์ ละคร และโฆษณามาแล้วมากมาย เช่น เรื่องอั้งยี่, 7 ประจัญบาน, อยู่กับก๋ง, แม่เบี้ย เป็นต้น สำหรับสิ่งที่น่าสนใจของตลาดกลาง ได้แก่

โรงสีเก่า (สถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์)

เครื่องพิมพ์โบราณอายุร่วม 80 ปี (โรงพิมพ์ไพโรจน์)

บ้านสะสมเหล่าเก่าตระกูลหงส์

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ คือ ศาลเจ้าแม่ทับทิม เดิมเป็นศาลเก่าตั้งอยู่ริมแม่น้ำท่าจีน ก่อสร้างโดยชาวจีนมีความศรัทธาในความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าแม่ในเรื่องของการคมนาคม เจ้าแม่ทับทิมเป็นเทพแห่งลำน้ำ จึงเชื่อว่าจะสามารถปกป้องอันตรายในการเดินทางน้ำได้

ของกินที่ขึ้นชื่อ ได้แก่ ราคหน้าแจ๊จก ก๋วยเตี๋ยวเรือริมน้ำสุตรโบราณ

ภาพที่ 4.6 ภาพบริเวณตลาดกลาง

ภาพที่ 4.7 ภาพโรงสีเก่า

ภาพที่ 4.8 ภาพเครื่องพิมพ์โบราณ

ภาพที่ 4.9 ภาพศาลเจ้าแม่ทับทิม

ภาพที่ 4.10 ภาพผลิตภัณฑ์และสินค้าที่จำหน่ายในตลาดกลาง

3) ตลาดล่าง

เป็นศูนย์กลางการค้าขายที่เจริญรุ่งเรืองมากในอดีต มีอายุเก่าแก่ประมาณ 104 ปี (สร้างประมาณปี พ.ศ.2465) สร้างโดยนายบุญรอด เหลียงพานิช เป็นห้องแถวไม้ 2 ชั้น แบบสถาปัตยกรรมจีนโบราณ สำหรับสิ่งที่น่าสนใจในตลาดล่าง ได้แก่

หอคูโจร หรือ ป้อมปราบโจร สร้างโดยเจ้าแก้วบุญรอด เหลียงพานิช เป็นหอคอยรูปแบบสถาปัตยกรรมจีนโบราณ ก่ออิฐถือปูน ซึ่งกว้างประมาณ 4 เมตร ยาวประมาณ 4 เมตร มี 5 ชั้น ชั้นบนสุดเป็นคาดฟ้า แต่ละชั้นบริเวณฝาผนังของทุกด้านมีรูปกลมโต ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 นิ้ว โดยมีพระยารามราชภักดี เจ้าเมืองสุพรรณบุรี ในสมัยนั้นมาเป็นผู้ทำพิธีเปิด เหตุที่สร้างป้อม

ขึ้นมาเพราะในระยะนั้นพวกโจรหรือที่เรียกว่า “เสือ” หลายคนออกปล้นฆ่าตามริมน้ำทำเงินเสมอ จึงได้สร้างป้อมไว้สังเกตการณ์และมีการเตรียมการป้องกันการปล้นสะดมของเสือทั้งหลายด้วย ถ้าเสือมาคนจะขึ้นไปประจำอยู่ในป้อมตามชั้นต่างๆ เอาปืนส่องยิงตามรูทั้ง 4 ด้านของป้อม เพื่อต่อสู้กับเสือที่มาปล้น

พิพิธภัณฑ์ตลาดเก่าห้อง

ของเก่าโบราณบ้านมหาเจริญ (นาฬิกา ตะเกียง)

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ คือ ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ที่จำลองมาจากศาลเจ้าพ่อหลักเมืองประจำจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะของชาวตลาดอย่างมาก

ของกินที่ขึ้นชื่อ ได้แก่ ขนมกะหรี่ปั๊บ วุ้นเส้นผัดไทย

ภาพที่ 4.11 ภาพบริเวณตลาดล่าง

ภาพที่ 4.12 ภาพหอคูดูโจร

ภาพที่ 4.13 ภาพทิวทัศน์จากด้านบนหอดูโจร

ภาพที่ 4.14 ภาพพิพิธภัณฑสถานถาดแก้วห้อง

ภาพที่ 4.15 ภาพด้านในพิพิธภัณฑสถานถาดแก้วห้อง

ภาพที่ 4.16 ภาพศาลเจ้าพ่อหลักเมือง

ภาพที่ 4.17 ภาพผลิตภัณฑ์และสินค้าที่จำหน่ายในตลาดล่าง

4.3 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวนชุมชนตลาดเก่าห้อง

4.3.1 สภาพการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

สำหรับบริเวณพื้นที่ตลาดเก่าห้องมีผู้ถือกรรมสิทธิ์รายใหญ่ 3 ราย โดยแบ่งได้ ดังนี้

1 ตลาดล่าง เป็นกรรมสิทธิ์ของนายอุดม ภูโพนระเห่ ตั้งอยู่ตรงข้ามกับบ้านเก่าห้อง บริเวณนี้เป็นจุดเริ่มต้นของตลาดเก่าห้อง เป็นตลาดแรกที่สร้างขึ้นในพื้นที่ สร้างโดยนายบุญรอด เหลียงพาณิชย์ เศรษฐีชาวจีนในสมัยนั้น

2 ตลาดกลาง เป็นกรรมสิทธิ์ของนายสุขชัย นรานนท์กิจติกุล เดิมเป็นโรงสีของนาย ทองดี มีความร่ำรวยมากจึงสร้างห้องแถวให้เขา ซึ่งโรงสีนี้สร้างมาพร้อมๆ กับตลาดล่าง หลังจากที่ ตลาดล่างและตัวโรงสีเริ่มเป็นที่รู้จักจึงมีการสร้างเรือนแถวเพื่อค้าขายเพิ่มขึ้นในระยะเวลาต่อมาจึง เกิดตลาดกลางขึ้นมาอีกแห่งหนึ่ง ปัจจุบัน โรงสีเลิกกิจการไปแล้ว เหลือเพียงเรือนแถวพักอาศัย

3 ตลาดบน เป็นกรรมสิทธิ์ของนางสาวสุคนธ์ ยะมะรัต บริเวณตลาดบนนี้เป็นตลาดที่ สร้างขึ้นหลังสุด โดยพระชาญสุวรรณเขต คือสร้างต่อเนื่องมาจากตลาดล่างและตลาดกลาง เนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของชุมชนในสมัยนั้นส่งผลให้มีการสร้างตลาดเพิ่มเติมเพื่อ รองรับความต้องการของประชาชน

4.3.1.1 ลักษณะเด่นของชุมชนตลาดเก่าห้อง

1) ตลาดเก่าห้องเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์วัฒนธรรมเฉพาะตัว เป็น ตลาดเก่าริมน้ำที่มีห้องแถวเป็นไม้สองชั้น

2) มีเอกลักษณ์ในการดำรงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม รวมทั้งมีการใช้ ภูมิปัญญาของชาวบ้านในท้องถิ่น เช่น หอดูโจร พิพิธภัณฑสถานตลาดเก่าห้อง ม่านซักรอกในห้องแถว สู้โบราณ และโรงพิมพ์แบบสมัยก่อน เป็นต้น

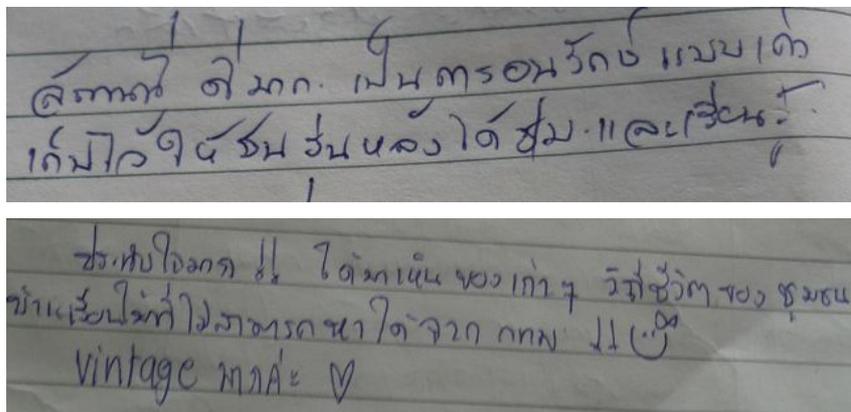
3) มีพิพิธภัณฑสถานอนุรักษ์บ้านไทยพวน ที่เก็บอนุรักษ์วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของ ชาวไทยพวนไว้ตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของชาวไทยพวนชุมชนตลาด เก่าห้อง อุปกรณ์เครื่องมือในการดำรงชีวิต เรื่องราววัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญของชาวไทย พวน เช่น ประเพณีบุญบั้งไฟ

4) มีสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สามารถมาท่องเที่ยวและเคารพบูชาได้ เช่น ศาลเจ้าพ่อ หุ่นแค (ตลาดบน) ศาลเจ้าแม่ทับทิม (ตลาดกลาง) และ ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง (ตลาดล่าง) อันเป็น เอกลักษณ์ที่โดดเด่น สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ความเชื่อ และลักษณะของสังคมประเพณีของ ชาวชุมชนตลาดเก่าห้องได้เป็นอย่างดี

5) สินค้าอาหารที่จำหน่ายในชุมชนตลาดเก่าห้อง ส่วนใหญ่คนในชุมชนเป็น คนทำเอง เนื่องจากคนในชุมชนมีความเป็นอยู่แบบพอเพียง ไม่มีการแข่งขันหรือเอาเปรียบ นักท่องเที่ยว

6) ความอหยาศัยดีและมีน้ำใจของพ่อค้า แม่ค้า และคนในชุมชนที่มีต่อ นักท่องเที่ยว

“นักท่องเที่ยวที่มาส่วนใหญ่ต้องการมาเพื่อพักผ่อน คุณมีทัศนคติ ชมพุดูใจจริง ชมวิถีชีวิต ตลาดเก่า ของเก่าของโบราณ และร้านค้าที่เป็นแบบดั้งเดิม” (ผู้หญิง, อายุ 54 ปี)

ภาพที่ 4.18 ภาพแสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อชุมชนตลาดเก่าห้อง

4.3.1.2 การบริการด้านการท่องเที่ยวของชุมชนตลาดเก่าห้อง

1) ทางเทศบาลตำบลบางปลาหมัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.30-16.30 น. คอยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในตลาดและ สถานที่ใกล้เคียง

2) ร้านอาหาร/ขนม/ของฝาก ที่ขึ้นชื่อของตลาด เช่น ราวหน้า ก้วยเตี๋ยน้ำโบราณ ผัดไทย เป็ดพะโล้/ก้วยเตี๋ยเป็ด ขนมเปี๊ยะ ขนมกะหรี่ปั๊บน้ำตาล ขนมไข่ปลา ขนมหวานแบบไทย ไข่เค็ม ก้วยเตี๋ยยำก ขนมบ้าบิ่นมะพร้าวอ่อน ข้าวเกรียบว่าวเสื่อ/กระเป๋าคั่ว ของที่ระลึก กระเป๋าสานเส้นพลาสติก ข้าวเกรียบปากหม้อ หมี่กรอบรสเลิศ ขนมดอกจอก ปลาหมึก ปลาช่อน ปลาสด เค็มเคาดเดียว เป็นต้น

ตลาดเก่าห้องให้บริการช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ช่วงเวลา 08.00-17.00 น. มีปริมาณนักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน 200 คน ถ้าเป็นวันหยุดเทศกาลจะมีมากกว่านี้

“เพราะตลาดเก่าห้องอยู่ใกล้กรุงเทพฯ นักท่องเที่ยวจึงแวะมาหาของกิน และซื้อของฝาก อย่างขนมเปี๊ยะซึ่งเป็นขึ้นชื่อของตลาดเก่าห้อง” (ผู้หญิง, อายุ 76 ปี)

4.3.1.3 สภาพปัจจุบันของชุมชนตลาดเก่าห้อง

ปัจจุบันตลาดเก่าห้องมีสภาพเป็นชุมชนพักอาศัยประมาณ 400 – 500 ห้องแถว ถึงแม้ว่าจะมีการค้ายังคงแทรกตัวอยู่แต่ก็ไม่คึกคักเท่าอดีตอย่างชัดเจน ทำให้ชุมชนค่อนข้าง เงียบเหงา แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงเส้นทางการคมนาคมจากทางน้ำสู่ทางบก หากแต่ชาวบ้านก็ยังคงไม่

เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตดั้งเดิมของตนเองไปมากนัก โดยเฉพาะอาคารส่วนใหญ่ในบริเวณตลาด เก้าห้องที่มีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมในลักษณะเรือนแถวไม้เพื่อการค้าขาย โดยแบ่งชั้นล่างค้าขาย ชั้นบนพักอาศัย มีเพียงค้าขายแทรกตัวอยู่ ส่วนใหญ่เป็นอาคารที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ที่ยังคงสภาพและบรรยากาศที่เรียบง่ายแบบในอดีต และยังคงเหลือเป็นย่านพาณิชย์กรรมเก่าที่นับวันหาได้ยากในสังคมเมือง แต่เนื่องจากการใช้งานมานาน จึงทำให้ตลาดเริ่มมีสภาพทรุดโทรมลง มีเพียงการปรับปรุงสภาพอาคารให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานเท่านั้น และการซ่อมแซมอาคารของชาวบ้านซึ่งไม่มีความรู้ทางด้านสถาปัตยกรรม อาจส่งผลให้รูปแบบอาคารเปลี่ยนแปลงไปจากเอกลักษณ์เดิม เนื่องจากการใช้วัสดุอาคารที่อาจไม่กลมกลืนกับอาคารเดิม แต่ในปัจจุบันได้มีการฟื้นฟูชุมชนตลาดเก่าห้องให้กลับมาคึกคักอีกครั้ง โดยได้รับการสนับสนุนส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวจากภาครัฐและภาคเอกชน ในการเข้ามาดูแล ปรับปรุงภูมิทัศน์ และเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในบริเวณตลาด เพื่อจัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แต่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ที่เป็นวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของชุมชนตลาดเก่าห้องไว้

ภาพที่ 4.19 ภาพสถานที่ในชุมชนที่ชำรุดทรุดโทรม

ภาพที่ 4.20 ภาพแสดงภูมิทัศน์ด้านหน้าชุมชนตลาดกุ้งห้องในปัจจุบัน

4.3.2 ลักษณะการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวนชุมชนตลาดกุ้งห้อง

4.3.2.1 ปัจจัยสนับสนุนและส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว

1) ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากบุคคลสำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรี คือ ฯพณฯ ท่าน บรรหาร ศิลปอาชา ในการก่อสร้างเขื่อนและสร้างสะพานข้ามฝั่งแม่น้ำท่าจีนจากตลาดกุ้งห้องไปยังหน้าวัดลานคาและบ้านกุ้งห้อง นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบของชุมชนตลาดกุ้งห้อง พร้อมทั้งคอยกำกับติดตามดูแลเป็นระยะ

“มีหลายหน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุนดูแลชุมชนตลาดกุ้งห้อง...และยังได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากคุณบรรหาร ศิลปอาชา ในการก่อสร้างเขื่อน และสร้างสะพานแขวน เพื่อเพิ่มจุดเด่นให้กับตลาดกุ้งห้อง” (ผู้ชาย, อายุ 63 ปี)

2) ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งจากภาครัฐ และภาคเอกชน ในการเข้ามาดูแลเพื่อพัฒนาชุมชนตลาดกุ้งห้องในด้านต่างๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ การจัดตกแต่งภูมิทัศน์ การดูแลด้านการจราจร การจอดรถของนักท่องเที่ยว รวมถึงการสนับสนุนงบประมาณพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ไทยพวน ซึ่งล้วนมีประวัติศาสตร์วิถีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีอัตลักษณ์อันโดดเด่น ควรค่าแก่การฟื้นฟูอนุรักษ์เพื่อสืบทอดมรดกวัฒนธรรมให้คงอยู่สืบไปชั่วลูกชั่วหลาน

“มีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน...อย่างพาณิชย์จังหวัดก็ได้เข้ามาพัฒนาชุมชนตลาดกุ้งห้อง โดยจัดให้เป็นย่านการค้า (ตลาดธงฟ้า) และททท.ได้เข้ามาเพื่อช่วยสนับสนุนประชาสัมพันธ์ โปรโมทให้” (ผู้หญิง, อายุ 76 ปี)

3) ได้รับการสนับสนุนจากทางเทศบาลตำบลบางปลาหมอ ในการเข้ามาคอยดูแล เรื่องความสะอาด การปรับปรุงภูมิทัศน์ และให้ความร่วมมือในการดำเนินการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

“ทางเทศบาลได้คอยเข้ามาดูแลภายในตลาด โดยจัดให้มีการล้างทำความสะอาดตลาด เป็นประจำทุกวันศุกร์ และคอยจัดการกิจกรรม เทศกาลต่างๆ ในตลาดเก่าห้อง” (ผู้หญิง, อายุ 41 ปี)

4) ชาวไทยพวนชุมชนตลาดเก่าห้อง มีวิถีการดำรงชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตัว และความเก่าแก่ของตลาดที่ยังคงรักษาแบบดั้งเดิมไว้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ที่สำคัญ โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางในการร่วมกันจัดกิจกรรมของชาวไทยพวน

5) ชุมชนจัดตั้งพิพิธภัณฑ์บ้านไทยพวนขึ้น เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ โดยการเก็บรวบรวมเรื่องราวของชาวไทยพวนตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ ที่ได้บ่งบอกแสดงถึงเอกลักษณ์ วัฒนธรรมไทยพวน ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของชาวไทยพวน วิถีการดำรงชีวิต ขนบธรรมเนียม และประเพณีที่สำคัญของชาวไทยพวน รวมถึงวิธีการทำบั้งไฟ ซึ่งเป็นประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยพวน

ภาพที่ 4.21 ภาพพิพิธภัณฑ์บ้านไทยพวน

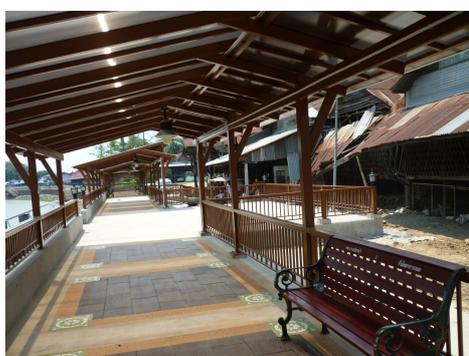

ภาพที่ 4.22 ภาพเครื่องมือในการดำรงชีวิตของชาวไทยพวน

ภาพที่ 4.23 ภาพการทำบั้งไฟของชาวไทยพวน

6) ชุมชนตลาดเก่าห้องตั้งอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน การคมนาคมมีความสะดวกสบายทั้งทางบกและทางน้ำ

ภาพที่ 4.24 ภาพเขื่อนริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน

ภาพที่ 4.25 ภาพสะพานแขวน

4.3.2.2 สิ่งอำนวยความสะดวก ในชุมชนตลาดเก่าห้อง ถือได้ว่ามีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว ดังนี้

- 1) มีจำนวนห้องน้ำที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว จำนวน 3 แห่ง (บริการฟรี)
- 2) มีสถานที่จอดรถ ที่มีความปลอดภัย สะดวกสบาย และเพียงพอ
- 3) ป้ายบอกสถานที่ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีความแข็งแรงและชัดเจน
- 4) มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ประจำศูนย์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เพื่อให้คำแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับการเที่ยวตลาดเก่าห้องและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสุพรรณบุรี
- 5) การอำนวยความสะดวกในเรื่องของร้านอาหารในตลาด เช่น ร้านอาหารตามสั่ง ร้านราดหน้าแจ๊ก วุ้นเส้นผัดไทย ร้านข้าวเกรียบปากหม้อ ร้านไส้อั่ว และยังมีร้านขนมของฝาก เช่น ขนมเปียะ ขนมกะหรี่ปั๊บ เป็นต้น
- 6) มีร้านขายของที่ระลึก เช่น เสื้อยืด กระเป๋าเสื้อผ้า ที่มีสัญลักษณ์ของตลาดเก่าห้อง ไปรษณีย์บรยากาศตลาดเก่าห้อง
- 7) มีตู้ ATM ให้บริการกับนักท่องเที่ยว
- 8) มีลานพื้นที่ในการทำกิจกรรมที่กว้างขวาง เช่น การออกกำลังกาย เล่นกีฬา จัดตลาดนัด และการจัดประเพณีต่างๆ ร่วมกัน เป็นต้น
- 9) มีสถานีนอนมาย์หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางปลาหมอ
- 10) มีห้องสมุดสำหรับประชาชนของเทศบาลตำบลบางปลาหมอ
- 11) มีศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งอยู่บริเวณด้านหน้าของชุมชนตลาดเก่าห้อง

ภาพที่ 4.26 ภาพเทศบาลตำบลบางปลาม้า

ภาพที่ 4.27 ภาพลานจอดรถ

ภาพที่ 4.28 ภาพลานพื้นที่ในการทำกิจกรรมต่างๆ

ภาพที่ 4.29 ภาพลานร้านค้าด้านหน้า

ภาพที่ 4.30 ภาพห้องสุขา

ภาพที่ 4.31 ภาพศูนย์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

ภาพที่ 4.32 ภาพสถานีนอนมัยตำบลบางปลาร้า

ภาพที่ 4.33 ภาพศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ภาพที่ 4.34 ภาพตู้เอทีเอ็ม

ภาพที่ 4.35 ภาพห้องสมุดประชาชนเทศบาลตำบลบางปลาหมอ

ภาพที่ 4.36 ภาพป้ายบอกสถานที่ภายในแหล่งท่องเที่ยว

4.3.2.3 ระบบสาธารณูปโภค

1) การคมนาคม

ตลาดเก้าห้อง อยู่ห่างจากตัวอำเภอบางปลาหมอประมาณ 3 กิโลเมตร และห่างจากตัวจังหวัดสุพรรณบุรีประมาณ 10 กิโลเมตร ซึ่งมีเขตติดต่อใน 4 จังหวัด คือ จังหวัดชัยนาท จังหวัดนครปฐม จังหวัดอยุธยา จังหวัดกาญจนบุรี การเดินทางมายังตลาดเก้าห้องมี 4 เส้นทางหลักๆ ดังนี้

เส้นทางที่ 1 เทศบาลตำบลบางปลาหมอ-จังหวัดชัยนาท ระยะทางประมาณ 110 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางแอสฟัลต์

เส้นทางที่ 2 เทศบาลตำบลบางปลาหมอ-จังหวัดนครปฐม ระยะทางประมาณ 100 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางแอสฟัลต์

เส้นทางที่ 3 เทศบาลตำบลบางปลาหมอ-จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระยะทางประมาณ 60 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางแอสฟัลต์

เส้นทางที่ 4 เทศบาลตำบลบางปลาหมอ-จังหวัดกาญจนบุรี ระยะทางประมาณ 110 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางแอสฟัลต์

2) โทรศัพท์

การติดต่อสื่อสารในเขตชุมชนตลาดเก่าห้องและบริเวณใกล้เคียง อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การ โทรศัพท์จังหวัดสุพรรณบุรี มีทั้งระบบโทรศัพท์สาธารณะและโทรศัพท์บ้านเรือนให้บริการในพื้นที่

3) การระบายน้ำ

ชุมชนตลาดเก่าห้อง มีการระบายน้ำจากบ้านเรือนโดยตรง ผ่านรางระบายน้ำและท่อระบายน้ำของเทศบาลและเอกชนลงสู่แม่น้ำท่าจีน ซึ่งมีทางระบายน้ำและท่อระบายน้ำผ่านหน้าสำนักงานเทศบาลอยู่ล้อมรอบตลาดบน ตลาดกลาง ตลาดล่าง

4) การกำจัดขยะ

การกำจัดขยะภายในชุมชนดำเนินการ โดยเทศบาล มีรถเก็บขยะในจุดต่างๆ ที่ทางเทศบาลนำถังขยะไปตั้งให้บริการในชุมชนตลาดเก่าห้อง

4.3.2.4 ปัญหาและอุปสรรคของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1) ประชาชนขาดความตระหนักไม่ให้ความสำคัญและไม่คอยให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์และร่วมกันพัฒนาตลาดอย่างเต็มที่ เช่น ยังมีประชาชนบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือในการส่งเสริมตลาดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกันอย่างเต็มที่

“ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากคนในชุมชน...อยากให้เกิดการบูรณาการอย่างจริงจัง” (ผู้หญิง, อายุ 41 ปี)

“ความไม่เป็นเอกภาพ ไม่สามารถรวมกันเป็นกลุ่ม...คนในชุมชนยังให้ความร่วมมือไม่เพียงพอ” (ผู้ชาย, อายุ 46 ปี)

“ขาดความร่วมมือในการจัดการตลาด พุดแล้วไม่ทำ ไม่ปฏิบัติด้วยความเข้มแข็งของผู้นำในตลาด...ผู้นำไม่เชื่อมกับคนในชุมชน” (ผู้หญิง, อายุ 54 ปี)

2) ประชาชนมีการแบ่งแยกเป็น 3 กลุ่ม (3 ตลาด คือ ตลาดบน ตลาดกลาง ตลาดล่าง) ซึ่งการใช้ชีวิตและการร่วมกิจกรรมจะแบ่งแยกกัน โดยชัดเจน ส่งผลให้การพัฒนาขาดเอกภาพและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

“อยากให้เห็นในชุมชนสามัคคีกัน ร่วมมือกัน เพราะเป็นมาแต่ในอดีต ทำให้การพัฒนาช้า มีการแบ่งแยกกัน 3 ตลาด” (ผู้ชาย, อายุ 57 ปี)

3) ตลาดทั้ง 3 เป็นตลาดเอกชนและมีหลายเจ้าของ ทำให้หน่วยงานภาครัฐไม่สามารถเข้าไปดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากติดขัดในข้อระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และความไม่ยินยอมจากเจ้าของพื้นที่ในตลาดบางส่วน

“ด้านการเมืองท้องถิ่น ยังมีปัญหา ความคิดเห็นไม่ตรงกันในการพัฒนาระหว่างเจ้าของตลาดและเทศบาล” (ผู้หญิง, อายุ 76 ปี)

4) ประชาชนที่อาศัยในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ไม่สามารถร่วมฟื้นฟูในการเปิดบ้านให้เป็นร้านค้าได้ และบางร้านค้าไม่เปิดเป็นประจำ

“ร้านค้า/สินค้าน้อยไป เป็นเรื่องที่น่าท้อเกี่ยวกับกันเยอะ” (ผู้ชาย, อายุ 57 ปี)

“ร้านค้าบางร้านไม่เปิดเป็นประจำ” (ผู้หญิง, อายุ 57 ปี)

5) ป้ายบอกทางของตลาดเก่าห้องที่ยังไม่ชัดเจน

“ป้ายบอกทางมีข้อคิดเห็นมากที่สุด นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าจะถึงตลาดเก่าห้องแล้ว มักจะขับรถเลยไป” (ผู้ชาย, อายุ 57 ปี)

6) การประชาสัมพันธ์และการเชื่อมโยงข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับระดับจังหวัด/ภาค/ประเทศ ยังไม่ดีพอ

“การประชาสัมพันธ์ต่อโลกข้างนอกยังไม่ดีพอ” (ผู้ชาย, อายุ 46 ปี)

4.3.2.5 ทักษะและการมีส่วนร่วมของกลุ่มไทยพวนในการจัดการการท่องเที่ยว

กลุ่มไทยพวนในชุมชนตลาดเก่าห้อง ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว และเข้าร่วมดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ มีการจัดแบ่งหน้าที่ ภายใต้อาสาสมัครที่ในเขตบริการที่บุคคลเหล่านี้จะสามารถให้บริการ โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนตลาดเก่าห้องขึ้น และแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ ตั้งแต่การเตรียมการ การดำเนินการ และการสรุปผลร่วมกันในการประชุมประจำเดือน ซึ่งในแต่ละเดือนจะมีการประชุมร่วมระหว่างหน่วยงานเทศบาลตำบลบางปลาหมอ เจ้าของตลาด ผู้ค้าขายในตลาด และชุมชน โดยเทศบาลเป็นเจ้าภาพในการประสานงาน และมีการสรุปผลรายงานแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อที่ประชุม และนำผลการดำเนินงานสรุปรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดต่อไป

“มีการบริหารจัดการโดยคณะกรรมการพัฒนาตลาดเก่าห้อง ร่วมกับเทศบาลตำบลบางปลาหมอ เพื่อคอยประสานงานกับคนในชุมชนให้จัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน” (ผู้หญิง, อายุ 54 ปี)

“มีการประชุมร่วมกันทุกเดือน บางครั้งมีการไปดูงานนอกสถานที่บ้าง เช่น ที่ตลาดน้ำอัมพวา” (ผู้หญิง, อายุ 45 ปี)

“มีการแสดง การจัดกิจกรรมจากคนในชุมชนทุกเดือน...และในแต่ละเดือนก็จะมีจุดสนใจที่แตกต่างกันออกไป” (ผู้หญิง, อายุ 57 ปี)

ภาพที่ 4.37 ภาพกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาขานการค้าตลาดเก้าห้อง

4.3.2.6 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการใช้ประโยชน์

- 1) รมรงค์ให้ประชาชนใช้น้ำประปาและไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น เพื่อให้มีทรัพยากรไว้ใช้นานๆ และเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า
- 2) รมรงค์ให้นำสิ่งของที่ใช้แล้วกลับมาใช้ซ้ำได้อีก เช่น เปลี่ยนจากการใช้ถุงพลาสติกมาเป็นถุงกระดาษ ถุงผ้า ใบตองบรรจุอาหาร เพื่อเป็นการลดปริมาณการใช้ทรัพยากรและทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น ร้านขายก๋วยเตี๋ยวใส่กะลา ร้านขนมไข่ปลาใช้ใบตองห่อ เป็นต้น
- 3) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการค้าปลีกเลี้ยงสิ่งของหรือบรรจภัณฑ์ที่จะสร้างปัญหาขยะหรือมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม
- 4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนบริโภคตามความจำเป็นและเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจลดการบริโภคที่ฟุ่มเฟือย

4.3.2.7 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนตลาดเก้าห้อง

- 1) ปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณด้านหน้าตลาด ได้แก่ สร้างสวนหย่อม ศาลาที่พักนักท่องเที่ยว จุดถ่ายรูป (หอคูโจรจำลอง)
- 2) จัดทำโมเดลจำลอง “ตลาดเก้าห้อง”
- 3) ปรับปรุงระบบประชาสัมพันธ์
- 4) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินการต่างๆ ผ่านสื่ออย่างต่อเนื่อง
- 5) พัฒนาและยกระดับผู้ประกอบการร้านค้าและร้านอาหารให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข
- 6) จัดให้มีลานวัฒนธรรมพื้นบ้าน
- 7) จัดทำพิพิธภัณฑ์มีชีวิต (ยู้งฉางครามา) โดยรวบรวมภาพยนตร์ ละคร ที่มาถ่ายทำภายในตลาดเก้าห้องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

- 8) เชื่อมโยงตำนานการท่องเที่ยวระหว่างตลาดเก้าห้อง กับ บ้านเก้าห้อง
- 9) จัดมุมถ่ายภาพที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของตลาดเก้าห้อง